

Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed
Sprawozdanie z oceny własnej za rok akademicki 2013/2014
Dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia

Informacje wstępne

Badanie jakości kształcenia na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii UG i GUMed zostało przeprowadzone zgodnie z § 2 ust. 3.2. Uchwały nr 76/09 Senatu UG z dn. 26 listopada 2009 (z późn. zm.), § 2 ust. 7 i 8 Zarządzenia nr 48/R/10 Rektora UG z dn. 31 maja 2010 r (z późn. zm).

Do przygotowania *Sprawozdania* wykorzystano następujące dane:

- i. wyniki ankiet internetowych, którymi objęto zajęcia prowadzone na I i II stopniu studiów
- ii. wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych
- iii. wnioski ze spotkania z Radą Konsultacyjną Pracodawców
- iv. wnioski z bezpośrednich rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami studentów MWB: Samorządu Studenckiego i Studenckiego Koła Naukowego Bio-Med.
- v. Wnioski z bezpośrednich rozmów z nauczycielami akademickimi

Analiza elementów systemu zapewniania jakości kształcenia

Prezentacja wyników badań ankietowych

W roku akademickim 2013/2014 po raz kolejny ankietyzację przeprowadzono w formie elektronicznej. Ankietyzacją objęto wszystkie zajęcia prowadzone na studiach I i II stopnia. Otrzymaliśmy 411 ankiet, co stanowi około 12,5 % całkowitej liczby ankiet (13,6 % - semestr zimowy i 12,35 % - semestr letni). Jest to wynik zdecydowanie słabszy, niż w latach ubiegłych, z tego względu konieczna będzie mobilizacja nauczycieli akademickich do zachęcania studentów do wypełniania ankiet. Apelujemy również do studentów o wypełnianie ankiet dotyczących poszczególnych zajęć.

Wyniki badań ankietowych zaprezentowano w tabeli 1.

Tab. 1. Średnie wartości procentowe odpowiedzi na poszczególne pytania.

		TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	NIE	Trudno powiedzieć
I. Problematyka zajęć						
1.	Treść zajęć była jasna i zrozumiała	59	27	6	4	4
2.	Poruszane zagadnienia znacząco poszerzyły moją wiedzę i umiejętności	57	24	9	7	3
II. Sposób prowadzenia zajęć						
1.	Czas zajęć był dobrze wykorzystany	51	24	13	6	6
2.	Prowadzenie zajęć umożliwiło łączenie własnej wiedzy i doświadczeń z nową wiedzą i umiejętnościami	58	24	5	9	4
III. Wymagania i ocenianie						
1.	Warunki uzyskania zaliczenia zostały jasno określone na jednym z	80	14	0,5	2,5	3

		TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	NIE	Trudno powiedzieć
	pierwszych zajęć					
2.	Zakres i forma stawianych wymagań były związane z realizowaną treścią i założonymi celami zajęć	72	15	4	3,5	5,5
IV. Postawa prowadzącego						
1.	Prowadzący zachęcał do stawiania pytań bądź do dzielenia się wątpliwościami	60	23	8	4	8
2.	Prowadzący odnosił się do studentów z szacunkiem i życzliwością	76	15	2,5	2,5	4
V. Organizacja zajęć						
1.	Zajęcia prowadzone były sumiennie	68	19	4,5	3,5	5
2.	Słuchacze mogli bez większych przeszkód konsultować się z prowadzącym w czasie jego dyżurów bądź w innych ustalonych terminach czy formach kontaktu	59	21,5	2,5	5	12
VI. Zajęcia postrzegane jako całość						
1.	Zajęcia uważam za ważną dla mnie część moich studiów	46,5	25,5	9,5	10,5	8

Analiza ogólna ankiet

Zbiorcza analiza ankiet dotyczących wszystkich zajęć wykazała, że studenci:

- w 94 % ankiet wskazali na jasne określenie wymagań i warunków uzyskania zaliczenia, a w 91% ankiet, na życzliwą postawę prowadzącego zajęcia;
- w 87% ankiet uznali, że zajęcia były prowadzone sumiennie, a problematyka zajęć jasna i zrozumiała;
- w 81% ankiet uznali poruszane zagadnienia za poszerzające ich wiedzę i umiejętności;
- w 80% ankiet wskazali na łatwy dostęp do konsultacji z prowadzącym zajęcia;
- w 75% ankiet uznali za prawidłowy sposób prowadzenia zajęć i właściwe wykorzystanie czasu przeznaczonego na zajęcia;
- w 72% ankiet uznali zajęcia za ważną część studiów.

Oprócz odpowiedzi na zadane w ankiecie pytania, studenci mieli możliwość przekazania uwag i komentarzy dotyczących ankietowanych zajęć w formie opisowej.

Analiza zbiorcza ankietyzacji wykazuje niepokojąco wysoki odsetek (12%) studentów, którzy albo nie zdają sobie sprawy z możliwości odbywania konsultacji z prowadzącym zajęcia, albo nie przykładają do tego należytej wagi.

Analiza szczegółowa ankiet oceniających poszczególne zajęcia.

Podobnie jak w latach poprzednich, większość zajęć dydaktycznych oraz prowadzących je nauczycieli akademickich i doktorantów została **oceniona bardzo dobrze**, a w komentarzach znalazło się szereg **bardzo pozytywnych, a nawet entuzjastycznych opinii** dotyczących zarówno przedmiotu, sposobu prowadzenia zajęć, jak i osób prowadzących. Studenci **bardzo wysoko ocenili** wprowadzenie w ramach wykładu dowolnego, wykładu prowadzonego przez zagranicznego profesora wizytującego.

W ankietach studenci zwracali uwagę na:

- duże zaangażowanie nauczycieli akademickich w prowadzenie zajęć,
- jasną prezentację treści w czasie wykładów,
- przyjazną atmosferę podczas zajęć,
- życzliwy stosunek prowadzących do studentów.

W tym roku, wiele bardzo dobrych ocen dotyczyło również nauczycieli z innych wydziałów.

Obserwujemy poprawę, w porównaniu do minionych lat, w następujących kwestiach:

- określenia wymagań i warunków zaliczenia
- udostępniania materiałów wykładowych
- postawy prowadzących względem studentów
- punktualnego rozpoczynania zajęć

Do części zajęć pojawiły się pojedyncze uwagi dotyczące problemów z niewłaściwym przygotowaniem materiałów wizualnych. Ten aspekt postrzegamy jako wymagający poprawy.

Analiza ankiet dotyczących niektórych zajęć, wykazała, że pojawiają się sporadycznie uwagi zarówno względem prowadzących zajęcia, jak i sposobu i/lub treści zajęć. W niewielkiej liczbie ankiet pojawiły się krytyczne uwagi dotyczące pracowników innych Wydziałów. Konstrukttywne uwagi i komentarze uwzględnimy w naszych działaniach przyczyniających się do podniesienia jakości kształcenia na naszym Wydziale.

Pojawiające się sporadycznie, w otwartej części ankiet, uwagi krytyczne dotyczyły kwestii:

- niewłaściwego przygotowania materiału wizualnego (chaotyczny układ slajdów);
- części materiału pozostawionego bez omówienia (pojedyncze komentarze);
- przeładowania materiału (pojedyncze komentarze);
- powtarzanie tych samych, podstawowych treści na różnych zajęciach;
- istnienia niewielkiej grupy wykładowców, których działanie oceniane jest niżej niż pozostałych;

Jedną z istotniejszych uwag krytycznych, powtarzającą się w kilku ankietach, dotyczyła ułożenia określonych zajęć w programie kształcenia. Program kształcenia podlega nieustannym zmianom, a identyfikacja problemów związanych z układem treści przedmiotów w tym programie, jest jednym z najważniejszych aspektów wprowadzania takich zmian. Bez współpracy studentów i nauczycieli proces ten nie będzie możliwy. Dlatego takie uwagi postrzegamy jako niezwykle cenne, pozwalające na weryfikację programu kształcenia i lepszą jego organizację.

Hospitacje zajęć dydaktycznych

Hospitacje zajęć prowadzonych przez doktorantów i młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych są ważnym elementem ich kształcenia. Hospitacje przeprowadzone były przez prodziekanów lub kierowników jednostek – bezpośrednich przełożonych. Osobami hospitującymi byli wyłącznie samodzielni pracownicy naukowo-dydaktyczni. Hospitowano zajęcia prowadzonych przez profesorów, adiunktów i doktorantów. Z przeprowadzonych hospitacji sporządzono protokoły, a wyniki zostały przedstawione prowadzącymi zajęcia. Oceny hospitacji były pozytywne. Hospitowane zajęcia odbywały się zgodnie z planem.

Współpraca z Radą Konsultacyjną Pracodawców

Podobnie jak w latach ubiegłych odbyły spotkania z przedstawicielami Rady Konsultacyjnej Pracodawców skupiającej pracodawców szeroko rozumianego przemysłu biotechnologicznego, przedstawicieli szkół ponadgimnazjalnych i parków naukowo-technologicznych Trójmiasta. Rada wspomaga proces planowania rozwoju kształcenia. We wrześniu 2014 r. na MWB odbyło się spotkanie Rady Konsultacyjnej poświęcone omówieniu programu kształcenia, realizacji wspólnych prac magisterskich i doktorskich oraz możliwości odbywania praktyk zawodowych i staży. Przedstawiciele Rady postulowali zwiększenie współpracy naukowo-badawczej pomiędzy Wydziałem a przedsiębiorstwami polegającej na realizacji przez studentów Wydziału prac magisterskich i doktorskich we współpracy z przedsiębiorcami. Dyskutowano także kwestie związane z realizacją

długoterminowych staż dla studentów w przedsiębiorstwach oraz możliwość uczestnictwa przedsiębiorstw w organizacji zajęć dydaktycznych w ramach szkół letnich i zajęć oferowanych przez Wydział. Przedstawiciele Szkół zaproponowali zwiększenie współpracy w procesie dydaktycznym dotyczącym zarówno zdolnych uczniów, jak i nauczycieli przedmiotów biologii i chemii.

Bezpośrednie rozmowy z przedstawicielami studentów MWB

Wzorem poprzedniego roku, w badanym okresie odbyły się bezpośrednie rozmowy przedstawicieli studentów MWB (Samorządu Studenckiego oraz Studenckiego Koła Bio-Med) z dziekanem i prodziekanem ds. kształcenia. Studenci wyrażali bardzo pozytywną opinię o studiowaniu na Wydziale, wskazując na bardzo życzliwe podejście nauczycieli akademickich, a także pracowników administracyjnych. Ogólnie bardzo pozytywnie oceniają program kształcenia i sposób realizacji zajęć, co znajduje odzwierciedlenie w ankietach. Jednocześnie wskazali na pewne braki w programie kształcenia na I roku studiów pierwszego stopnia. Studenci poruszyli kwestie małej liczby godzin przedmiotów związanych ze studiami na kierunku biotechnologia na I roku studiów.

W dalszym ciągu studenci postrzegają trudności w odpowiedzi na pytanie VI.2 ankiety (Zajęcia uważam za ważną dla mnie część moich studiów). Stwierdzili, że z każdym rokiem studiów dostrzegają przydatność poszczególnych zajęć odbywających się na wcześniejszych latach. Pomimo naszych starań, w dalszym ciągu pojawiają się sugestie związane z układem poszczególnych zajęć w programie kształcenia. Znajduje to również odzwierciedlenie w ankietach zajęć.

Studenci wskazali także na słabsze strony programu kształcenia oraz sposobu realizacji zajęć:

- występowanie przedmiotów powielających treści - również odzwierciedlone w ankietach

Działania zmierzające do poprawy jakości kształcenia

W ramach zapewnienia jakości kształcenia na naszym Wydziale, podjęte zostaną następujące działania:

- a. przekazanie uwag krytycznych prowadzącym zajęcia dydaktyczne
 - i. rekomendacja do zapoznania się z ankietą przez prowadzących zajęcia
 - ii. rozmowa z prowadzącym zajęcia mająca na celu wyjaśnienie krytycznych uwag i zalecenie wprowadzenia stosownych zmian
 - iii. w przypadku powtarzających się uwag krytycznych – rozmowa z bezpośrednim przełożonym prowadzącego zajęcia,
- b. zobowiązanie wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia do analizy i wprowadzenia stosowanych zmian w treści programowych niektórych zajęć dydaktycznych
- c. zobowiązanie wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia do analizy układu zajęć w programie kształcenia
- d. zgodnie z sugestią Rady Konsultacyjnej do programu studiów będą sukcesywnie wprowadzane nowe zajęcia dydaktyczne prowadzone przez praktyków z branży biotechnologicznej, w tym realizacja prac magisterskich i prac doktorskich w ramach współpracy z przedsiębiorcami.

Raport z działań podjętych dla polepszenia jakości kształcenia

- W trakcie roku akademickiego przeprowadzono rozmowy z nauczycielami akademickimi, pod których adresem studenci kierowali uwagi krytyczne w ankietach w roku akademickim 2012/2013. Zapoznano się z opinią nauczycieli, wyjaśniono uwagi krytyczne i zalecono działania naprawcze. Podobnie jak w roku ubiegłym, w analizie ostatnich ankiet (2013/2014) dotyczących zajęć prowadzonych przez tych nauczycieli, w wielu przypadkach, zaobserwowano znaczącą poprawę ocen. Zajęcia prowadzone przez nauczycieli, którzy wprowadzili drobne zmiany w treści programowe lub sposób prowadzenia zajęć uzyskały znacznie lepsze oceny niż w latach ubiegłych.
- Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przeanalizował treści programowe kolejnych zajęć, które w ocenie studentów wypadły znacznie niżej niż inne oraz zajęć, które sprawiały studentom

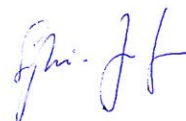
najwięcej kłopotów. Podjęto działania zmierzające do poprawy sytuacji.

- W tym celu odbyło się szereg spotkań mających na celu przedyskutowanie i ustalenia jak najlepszego wyboru treści programowych, obsady oraz organizacji zajęć, w przypadku zajęć realizowanych przez pracowników Wydziału.
- W przypadku zajęć realizowanych przez pracowników innych wydziałów, odbyły się spotkania grona dziekańskiego odpowiednich wydziałów, w trakcie których poproszono o dostosowanie treści programowych zajęć, ich organizacji oraz obsady do potrzeb MWB.
- Zgodnie z sugestią Rady Konsultacyjnej rozpoczęto działania zmierzające do umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Wydział w ramach projektu realizowanego na UG „Uniwersytet jutra: umiędzynarodowienie kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim poprzez współpracę z Uniwersytetem Houston-Downtown” podjął się przygotowania materiałów do zajęć dydaktycznych (sylabusy i skrypty) w języku angielskim.
- W wyniku rozmów ze studentami:
 - Wprowadzono do programu kształcenia studiów I stopnia dwa nowe przedmioty Na 1 roku studiów wprowadzono przedmiot „Wprowadzenie do biotechnologii” – wykład z prezentacją, a na 2 roku studiów „Biotechnologię praktyczną” – wizyty w przedsiębiorstwach,
 - Na studiach II stopnia zwiększono liczbę godzin z języka angielskiego z 15 do 30 godzin.

Ponadto, w ramach projektu Kierunki Zamawiane, studenci studiów I stopnia uczestniczący w programie mają możliwość odbywania staży krajowych i zagranicznych w przedsiębiorstwach branży biotechnologicznej. Projekt zakłada również zajęcia-wizyty studentów w przedsiębiorstwach.

W celu udoskonalania jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych, powołano na Wydziale Zespół Laboratoriów Dydaktycznych skupiających wszystkie laboratoria dydaktyczne. Działanie to mają usprawnić organizację zajęć dydaktycznych oraz zapewnić właściwe zaplecze sprzętowe.

Dziękujemy nauczycielom akademickim za ich zaangażowanie w nieustanne polepszanie jakości procesu kształcenia na naszym Wydziale oraz wszystkim studentom za zaangażowanie w proces oceny zajęć dydaktycznych. Liczymy na dalszą współpracę i dużą aktywność ze strony społeczności studenckiej, która umożliwi podniesienie jakości kształcenia.



10-11-2014

Komentarze i rekomendacje dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w UG

Pomimo zgłaszania w ubiegłym roku do Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w UG, uwag dotyczących systemu ankiet, do tej pory nie zmienił się ani sposób ankietowania studentów (proponowane na posiedzeniach UZZJK rozwiązania związane z dostosowaniem systemu elektronicznego) ani nie dostosowano systemu ankiet do specyfiki wydziałów oraz do charakteru prowadzonych zajęć. Zatem kwestie zgłaszane w ubiegłym roku pozostają bez zmian:

- Na wydziale eksperymentalnym, takim jak MWB trudno jest ocenić przedmiot „Pracownia magisterska” i prowadzącego ten przedmiot nauczyciela akademickiego, czyli bezpośredniego opiekuna/promotora pracy magisterskiej. Podobna sytuacja dotyczy przedmiotu „Projekt badawczy”. Student przestaje być anonimowy. Zatem powinien być wprowadzony system ankietyzacji umożliwiający ogólną ocenę przedmiotu.
- Podobnie, jeśli wielu nauczycieli prowadzi jeden przedmiot, co na MWB zdarza się w kilku przypadkach, wówczas studenci musieliby wypełniać ankiety dla każdego prowadzącego. Z drugiej strony, trudno jest oceniać nauczyciela na podstawie pojedynczych zajęć.
- Ponadto, należy zweryfikować pytania znajdujące się w ankiecie, np. pytanie VI. „Zajęcia postrzegane jako

całość / Zajęcia uważam za ważną dla mnie część moich studiów”. Odpowiedź na to pytanie sprawia zarówno problem dla studentów jak i dla opracowujących ankietę. Tak sformułowane pytanie skłania studenta do oceny wagi i znaczenia ocenianego przedmiotu w programie studiów. Czyli jest to ocena przedmiotu na tle innych przedmiotów. W takim przypadku ocena na pierwszym roku studiów nie ma sensu, bo student nie ma punktu odniesienia (zaczyna studia), może oceniać przedmiot źle, bo uważa, że treści programowe, nie są związane, albo zbędne lub poboczne (w przekonaniu studenta) w relacji do studiowanego kierunku, nie zdając sobie sprawy czy i w jaki sposób przekazywane treści są ważne i istotne. Z kolei na wyższych latach student powinien mieć pełniejszy obraz swojego kierunku i tego rodzaju ocena nabiera sensu. Tak sformułowane pytanie nie może być pytaniem uniwersalnym, które może być postawione wszystkim studentom. Ponadto, takie pytanie jest jedynym pytaniem w ankiecie, które ocenia przedmiot. Pozostałe pytania oceniają prowadzącego zajęcia. Jedynie pytanie VI skłania ankietowanego do oceny przedmiotu (w tym jego treści i ich znaczenia).

Słabością systemu ankietowania jest znaczna fragmentacja danych (oceniane są poszczególni prowadzący i to jeszcze w rozbiciu na przedmioty). W obecnej formie ankietę jest jedynie narzędziem nadzoru nad prowadzącymi (czy zajęcia się odbywają, czy prowadzący się nie spóźnia itp.) i elementem oceny pracowniczej. Ankietę może jedynie w formie komentarzy dodatkowych (nieobowiązkowych) dać informacje o np. spójności programu kształcenia, wyłapywania luk i niedociągnięć programowych, powtórzenia materiału, czyli wszelkich informacji, mogących służyć do poprawiania samego programu lub systemu nauczania.

Sprawozdanie zostało przyjęte jednogłośnie na posiedzeniu Rady Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii w dniu 14 listopada 2014.